

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 62

Maribor, sredo, dne 4. avgusta 1937

Leto XII

„Kdo ogroža mir?“

Socialisti dobro vemo, kdo ogroža mir in zakaj. O tem pa govori tudi »Slovenec« v četrtek v svojem uvodniku, kjer pretaka solze zaradi grozeče vojne med Kitajci in Japonci. Članek podpisuje Drin, ki je najbrže moralno odgovoren za smer lista.

V tem članku pravi »Slovenec«: »Kdor ima interes na vojskah, ki pomenjajo v vsakem primeru pretresljive žaloigre za vse prizadete narode. Morda ljudstvo? Kmet, delavec, meščan, intelektualci? Ne. Vsi ti stanovi se predobro zavedajo, da jim vojna prinaša le nesrečo, uničenje življenja in zdravja, razbitje družine, obubožanje, propad poklica in stanu. Narodi si vojsk ne žele, ker vedo, da jih vodijo le v nesrečo. O tem nas tudi ne sme varati umetno ustvarjeno »narodno« navdušenje, za katerim običajno stojijo le tisti, ki z vojno nič ne riskirajo, ampak se jim od nje obeta morda celo dobiček.

In tako smo pri jedru. Vojsko hočejo tisti, ki upajo od nje obogateti, ki kujejo iz ljudske krvi v miru in vojski svojo zlato glavnico. In to je kapital, je denar. Denar hoče vojske.

Kako lepo zna uredništvo »Slovenca« napisati obsodbo vojne in ugotoviti prave vzroke.

Za primer pa vzamimo špansko državljansko vojno. Špansko državljansko vojno je izzval španski reakcionarni kapitalizem.

Nemški kapital je organiziral s svojim denarjem upor v Španiji že več let. Milijonar in verižnik March, veleposest, italijanski, nemški, angleški in celo francoski kapital podpira upornike — zaradi svojega dobička in zaradi hegemonije španskih mogotcev. Kapital in posest sta v španskem uporu tako očitno udeležena kakor malokje in vendar »Slovenec« neprestano hvali in poveličuje tiste upornike, ki se bore za kapital za španske in druge bogataše.

To svoje početje opravičuje s tem, da lažljivo psuje demokratično republikansko narodovo vlado z »rdečimi in bolševiki«. Toda to psovovanje ne zmanjša licemerstva prav nič, ker se Franco in ostali uporniki bore proti narodu in za kapitaliste in bogataše.

V članku izrečena ocena vojn je torej lepa in resnična, v konkretnih primerih, kakor v španskem vprašanju, pa najdemo »Slovenca« menda dosledno v taboru proti narodu in v obrambi zločinca kapitala.

Logika to ni.

Kdaj bo uresničeno zavarovanje kmetov in obrtnikov

Socialno zavarovanje malih kmetov in obrtnikov, ki sami delajo, je že od nekdaj socialistična zahteva. Na čehoslovaškem so socialni demokrati zahtevali zavarovanje teh samostojnih delavcev že ob reviziji delavskega zavarovanja 1923 in 1925. Toda takrat so nasprotovali uvedbi tega zavarovanja stranke srednjih stanov in agrarci. Socialne razmere so pa danes tako kritične za te stanove, da ti sami vneto podpirajo inicijativo ministra za socialno skrbstvo, sodruga ing. Nečasa.

Minister ing. Nečas je sklical več posvetovalni anket. Nedavno je bila zadnja anketa o tem vprašanju, ki je določila vsa glavna načela za to

Slovenski rudarji iz Francije dobrodošli!

Danes ob 12.56 h prispejo v Ljubljano so drugi rojaki iz Francije

Po večletni dobi življenja v bratski republiki Franciji so zaželeli, da obiščejo svoje sorodnike, svoje kraje in svoje rojake. Tega zleta v domovino se udeleži tudi predsednik strokovne organizacije s. Jaques Lenart iz Lensa.

Ljubljansko delavstvo sprejme zletnike in njihovega spremljevalca

z najsrčnejšimi pozdravi in bratskimi čutili.

Na železniški postaji pozdravi goste delavska delegacija pod vodstvom predsednika Strojkovne komisije s. Sedeja in delavska godba »Zarja«, na kar se bo vršil sprejem v veliki dvorani Delavske zbornice.

Sodrugom izletnikom želimo naj-srečnejše bivanje v stari domovini in veselo snidenje s sorodniki in rojaki, kar naj krepí obenem vezi z njimi in mednarodno delavsko solidarnost.

Pozdrav vsem, pozdrav s. Jaquesu Lenartu!
Družnost!

—:—

Pozdrav sodrugom iz Francije

Slovenski rudarji zaposleni v pre-mogovnikih severne Francije, organizirani v zvezi jugoslovanskih strokovnih sekcij, ki so priključene francoski mednarodni rudarski zvezi, so najavili svoj prihod v domovino za dne 4.—5. avgusta t. l. Prišlo bo 205 izletnikov, da preživijo 16-dnevne počitnice pri svojih v domovini.

Posamezne skupine naših izseljencev so že večkrat prihajale v do-

movino na obisk, vendar iz Francije še nikdar v takem številu. In še ti, ki so prišli, so prišli pod firmo raznih meščanskih ali verskih društev, katerih člani še v tujini niso našli pot k tistim, ki se tudi tam bore za njihove pravice. Glavna skupina, ki pa letos pride je prva, ki obstoja iz onih redkih naših ljudi, ki so tudi v tujini našli pot k sodrugom bratskega naroda svobodne Francije, da

se z njimi skupno bore za skupne interese vsega delavskega razreda. Z njimi pride tudi podpredsednik francoske rudarske zveze v Lensu in bivši socialistični poslanec s. Jaques Louart.

Vsi v Zvezi rudarjev Jugoslavije organizirani rudarji pozdravljamo najpristrčnejše naše soborce iz tujine in jim kličemo »dobrodošli«.

Vodstvo ZRJ.

Apostol miru — žrtev reakcije

Obletnica Jauresove smrti

Pariz in vsa Francija je dne 31. julija proslavila tužno smrt Jauresa.

Jaures je bil rojen 3. septembra 1859 v južni Franciji. Postal je profesor na vseučilišču. S 26. letom je bil že poslanec. In šele potem se je pridružil socialistom, čeprav je bil po duši in mišljenju socialist že zdavnaj prej. V parlamentu je razkril tri velike škandale, panansko afero, bulanzistično in Dreyfusovo afero, s čimer je zadal reakciji silne udarce.

Jaures je bil najboljši govornik na svetu. Zato je bil njegov vpliv v socialističnem gibanju velik ter je proletarijat povsod družil, kjer se je pojavil.

Najbolj goreč bojevnik pa je bil za mir. Sovražil je vojno in dokazoval, da vojna ni potrebna. Zato je bil strah reakcionarcev in vojnih huj-skačev.

Leta 1905. bi moral na berlinskem kongresu govoriti. Tedaj pride k njemu berlinski poslanik v imenu nemške vlade in ga prosi, da naj ne govori na berlinskem kongresu. Jaures svoje namere ni hotel preklicati, tedaj mu berlinska vlada prepove nastop v Berlinu. Toda zaman; njegov govor je na konferenci prečital R. Fischer iz »Vorwärtsa«, kjer je bil natisnjen.

Jaures je žigosal vojne zveze, jasno povedal, da je vojna neizogib-

na, toda v popolni veri je zatrjeval, da more le proletarijat preprečiti vojno.

Pred zadnjim govorom v francoski zbornici za ohranitev miru 1914 je ugasnil njegovo življenje nacistični zločinec, ki ga je najela reakcija.

Proletarijat takrat ni nastopil proti vojni. Udeleževal se je vojne, ker internacionala ni mogla pravočasno utrditi svojega stališča do vojne ter pokreniti akcijo proti krvavemu klanju.

Tudi danes proletarijat ne mara vojne. Toda nima točnih, jasnih direktiv in tudi danes ne vrši akcij proti vojni.

Jauresove vere je treba!

Vojna na Daljnem vzhodu

se je razvila brez vojne napovedi

Peiping, ki ni imel močne kitajske posadke, so Japonci zasedli. Samo v enem delu mesta se še drži oddelek Kitajcev. Za Tientsin so se razvile precej hude borbe. Kitajci, ki so v tehniški oborožitvi dosti slabši, se hrabro upirajo. Japonci so brezobzirni in se požvižgajo na pravice inozemcev. V Tientsinu so jim bile napoti inozemske koncesije, preko katerih bi radi prišli v kitajski okraj, da bi pregnali iz njega kitajske vojake. Most, ki vodi v inozemsko koncesijo, so stražili francoski vojaki. Kljub mednarodni pogodbi, so Japonci napadli francosko stražo in jo ujeli, potem pa so pre-

ko italijanske koncesije napadli Kitajce. Francoski in italijanski konzul sta pri japonskem generalu protestirala.

Vsa Kina je na nogah in vse kitajsko časopisje poziva na odločen odpor proti Japoncem, ki na drzen in krivičen način segajo po kitajskem ozemlju. Nankinška vlada je poslala proti severu 12 vlakov vojaštva. Na Mukdenski železnici so Kitajci razdrli progo, da je iztiril japonski vojaški vlak in je bilo mnogo mrtvih. Tudi generali kitajske rdeče armade, v osrednjih komunističnih provincih, so obljubili nankinški vladi pomoč proti Japoncem.

li. Manj se zanimjao za zavarovanje, žal, mali kmeti, ki bi ga zlasti v Sloveniji potrebovali.

O zavarovanju so razpravljale tudi pri nas že razne obrtniške konference in minister sam je obljubil, da se izdela načrt za to zavarovanje.

Opozorili bi pa obrtnike pri tem, da se sami zanimajo za načrte še dalje, da bo zavarovanje kaj vredno, kadar se izvede, ne pa le blažev žegen. **bi pomenilo zavarovanje**

Podpiranje upornikov je jako spretna politika

Angleška politika skuša pridobiti upornika Franca v svoje mreže ter ga odtegniti nemškemu in italijanskemu vplivu. — Na Portugalskem pravijo, da je angleška politika zelo spretna. Prav moralno pa le ni, če stara angleška demokracija podpira upornike proti legalni vladi v Španiji, s katero ima »prijateljske odnose«.

Upor na Irskem

Demonstracije proti Angliji ob kraljevskem obisku

Angleški kralj in kraljica sta potovala v Belfast na Irskem. Radikalni republikanci ob severni irski meji so napravili pravo vstajo. Napadali so z orožjem policijo, metali bombe, razstrelili mostove ter zbrali razne oddelke ob severnoirski meji, ki so nameravali prodirati proti Belfastu. Belfast je bil v pravem obsednem stanju. Republikanci so vprizorili 28 razstreljevalnih atentatov. Tem lažje so demonstrirali po deželi, ker je bila orožna sila koncentrirana v mestih, ker so pričakovali demonstracije.

Ofenziva frankistov pred Madridom ustavljena

Španska republikanska vojska se dobro drži

Sicer je zadnji teden pod pritiskom nacionalističnih upornikov, ki so z ostalih front premestili velike sile v ljudstvu in tehniških pripomočnikih, zlasti v letalstvu, na fronto pred Madridom, republikanska vojska morala več kilometrov odstopiti in prepustiti Frankovcem nekaj vasi, ki jih je bila osvojila v svoji zadnji ofenzivi. Vendar se še daleč niso umaknili do one črte, ki je bila izhodišče njihovi prvotni ofenzivi. Pritisk frankistov je odnehal, odporna moč vladinih čet jih je ustavila. Francove čete so to svojo zadnjo akcijo drago plačale; to so bili najbolj krvavi boji v tej španski vojni. Neutralni očividci sodijo, da je v teh zadnjih bojih padlo na obeh straneh približno

50.000 borcev in sestreljenih je bilo 120 letal.

Ker pa je obče znano, da tista stran, ki naskakuje in napada z odprtega terena, ima vedno večje izgube kakor tista, ki iz rovov odbija napade, lahko trdimo, da so frankisti imeli pri tej svoji akciji mnogo večje izgube kakor vladinovi. Na ostalih španskih frontah ni važnih izprememb.

Odbor za nevmešavanje na mrtvi točki

Novi angleški predlog za rešitev španske krize, vsebuje več točk o mednarodni kontroli in o odpoklicu tujerodnih prostovoljcev iz Španije.

To je zadnji poskus Anglije, da se to vprašanje reši mirnim potom. Predlog je sestavljen tako, da ga morejo posamezne države sprejeti in odgovoriti nanj samo z da ali ne. Večina držav je predlog odobrilo, samo Italija, Portugalska in Nemčija so stavile k njemu posebne pogoje in so izjavile, da na odpoklic prostovoljcev iz Španije ne morejo pristati prej, dokler se Francovi Španiji ne prizna pravica samostojne vojujoče se države. To priznanje bi pa tem trem državam, ki ščitijo generala Franca, dalo pravico, da ga javno podpirajo z denarjem in vsem potrebnim vojnim materialom in da vzdržujejo z njim redne gospodarske in diplomatske stike. Francija in Rusija se temu kajpada odločno upirata in zahtevata, da se odpravijo iz Španije najprej vsi inorodni prostovoljci, tudi Maročani, šele potem bi bili pripravljene priznati Franca kot vojujočo se državo. Ni izglede, da bi pri tem prišlo do soglasja.

Na severni fronti pri Santanderu

Baski naglo utrjujejo mesto, da bi ga frankisti ne mogli tako lahko zavzeti kakor Bilbao. Frankisti so v tem področju zavzeli dve vasi, ki pa nimata nobene strateške važnosti.

Pri Cordobi

pritiskajo vladine čete in so zasedle več novih postojank.

Pred Huesco

so vladinovi zasedli več važnih vi-

šin. Enako z uspehom prodirajo pri Villa-Franki.

Rudarji — milicionarji v Malagi,

ki so se po izgubi tega mesta umaknili v gore, so se prošli teden neko jutro nenadno pojavili iz svojih skrišališč in mesto napadli. Frankisti so se ves dan morali z njimi boriti in šele, ko je nastopila noč, so se rudarji zopet umaknili v hribe. Tudi po drugih krajih se pojavljajo republikanski partizani, ki povzročajo frankistom v zaledju mnogo preglavic.

V Granadi

se je, kakor to poročajo vladni letalci, ki so ta boj opazovali v zaledju nacionalne Španije, razvil med civilnim prebivalstvom pravi upor proti frankistom, ki so ves dan morali streljati na upornike s strojnimi in topovi, da so upor zadušili.

Bivši nemški poslanec v Španiji ranjen

Po zmagi fašizma v Nemčiji je moral poslanec Erih Kutter zapustiti Nemčijo. Sedaj se nahaja v Španiji med branilci Madrida ter je bil v bitki pri Brunetti ranjen. Vrhovno vojno poveljstvo je izdalo ob tej priliki ukaz na vojsko legalne vlade, kjer poudarja junaštvo tega nemškega socialnega demokrata ter izreka najtopplejšo željo, da čimprej ozdravi.

dridski fronti. Italijanski poročnik Flavio Panteo je bil nekaj zvest pristaš in sodelavec Mussolinijev pri uvajanju fašizma. Kmalu se mu pa niso več dopadale fašistične nasilne metode in po umoru Matteotija je fašizmu pokazal hrbet. Sedaj poročajo, da se je boril v Španiji na vladni strani in bil težko ranjen na aragonski fronti. Tik pred smrtjo je še izjavil svojim tovarišem: »Boril sem se z vami, hotel sem popraviti svojo veliko zmotu in sramoto, da sem v svoji mladosti podpiral fašizem!«

Japonci so vdrl v ruski konzulat v Tientsinu in ga demolirali. Konzularni arhiv so odpeljali v svoj štab. To gotovo ne bo na Ruse blagodejno vplivalo. General Blücher je baje že odpotoval v Sibirijo, da nadzoruje priprave za slučaj konflikta z Japonsko.

Ameriška mornarica na obisku pri Rusih. V Vladivostoku se mudi del ameriške mornarice, kar izgleda kot nekaj opomin Japoncem.

Nemški socialisti se gibljejo

Režim je dal aretirati v Berlinu 50 socialistov, ki jih dolži, da so pripravljali obnove svoje razpuščene organizacije. — Boj za svobodo je vezan pač z žrtvami, ki se jih pravi poborniki svobode ne boje.

Naši v Franciji

Povodoma obiska slovenskih sodrugov izseljencev iz Francije

Lievin, julija 1937.

Še kratka doba nas loči od dneva, ko se bodo naši rojaki podali na pot v domovino, da tam prebijejo svoj plačani dopust, katerega smo mi Slovenci-izseljenci isto tako deležni, kot domači delavci. Kdo izmed izseljencev bi si ne želel biti še enkrat v krogu svojih dragih, da z njimi v miru prebije svoj letni oddih, katerega si je rudarsko delavstvo že toliko let iskreno želelo. Zasluga gre vladni ljudske fronte in našemu sodrugu Blumu, da so se te naše opravičene želje uresničile. Mi delavci, združeni v Rudarski zvezi, vemo pravilno ceniti zasluge te resnično narodne vlade in zato kličemo: »zastonj vsi napadi reakcije na to vlado«. Naša velika Rudarska zveza, ki šteje 5 milijonov članov, bo znala odbiti vsak napad na vlado ljudske fronte.

S težkim srcem se bomo dne 2. avgusta poslavliali od naših dragih, vsi, ki nam ni možnost dana, da bi potovali z njimi. Tolaži pa nas zavest, da se nam bo naša želja uresničila prihodnje leto.

Menda ni človeka, ki bi se ne spominjal rad na svoj domači kraj, kjer se je kot otrok igral ob žuborenju potoka in prepevanju ptičic. Danes po tolikih letih v tujini čutimo kaj smo izgubili, ko smo morali zapustiti lepe naše kraje in moramo biti zadovoljni, da vsako desetletje enkrat obiščemo svoj rodni kraj.

Upamo, da bo domovina vesela, ko bo sprejela v svojo sredino več sto naših izseljencev, ki so dolga leta varčevali, da bodo zamogli kriti stroške tega izleta.

To sem napisal v informacijo javnosti ob priliki tega izleta, za katerega smo se že lansko leto pripravljali.

Vsem rojakom pošiljam tople pozdrave, sodrugom pa sodružni — Družnost!

Čebul Justin,

ki je dal pobudo za ta izlet.

Tajnik Internationale prometnih delavcev ponesrečil

Tajnik internationale prometnih delavcev, s. N. Nathans, je, kakor poroča »Het Volk« smrtno ponesrečil s holandskim letalom »Flamingo«.

Nathans se je imel udeležiti konference v Parizu, ki se je bavila z organizacijo holandske pomoči za španske otroke. Drugi holandski delegati so prišli v Pariz že prejšnji dan z vlakom. Nathans se je pa hotel še udeležiti občinske seje v Hilversumu ter je odletel šele z letalom.

Nathans je izšel iz železničarske organizacije, bil je odločen socialni demokrat. Poznali smo ga tudi pri nas. Internacionalna prometnih delavcev je izgubila z njim vrlega in treznega voditelja.

Doma in po svetu

Banova naredba o minimalnih mezdah v dravski banovini je izšla v »Službenem listu« in je stopila v veljavo dne 1. avgusta t. l. Naredba določa mezde za nekvalificirano delavstvo, ki se gibljejo od Din 2 do Din 3. Za kvalificirano delavstvo in vajence se določijo minimalne mezde kasneje, vendar se pa kvalificiranemu delavstvu ne smejo plačevati nižje mezde, kakor jih določa naredba za dotično stroko. Bolj obširno bomo poročali o naredbi prihodnjič.

Ministri opravičujejo konkordat. V nedeljo je imel sestanek pristašev JRZ v Logovcu predsednik vlade dr. Stojadinović. Predsednik vlade je rekel, da je boj proti konkordatu zabloda in strast, ker ne bo nikomur škodoval. **Država in cerkev, vsaka v svojem delokrogu, morata druga drugo podpirati.** — V soboto je govoril v Nišu minister socialne politike Cvetković. V nedeljo je govoril Cvetković v Voljiku, kjer je trdil, da komunisti, ateisti in politiki, ki niso nikoli hodili v cerkev, »branijo pravoslavje«. S tem je hotel minister povedati, da je boj proti konkordatu umetni stvar proti sedanje-

mu režimu, češ, da je vlada pri konkordatu mislila tudi na rešitev hrvaškega vprašanja.

Kovanega denarja bo več. Doslej je bilo kovanega denarja za 1212 milijonov dinarjev, odslej ga bo za 1360 milijonov. Srebrnega denarja je bilo doslej za eno milijardo, poslej ga bo le za 800 milijonov, ker bodo desetice nikljaste, ne več srebrne. Iz niklja bo odslej denarja za 560 milijonov, torej več kakor doslej za 348 milijonov. — Kovanega denarja bo za okroglo 97 dinarjev na glavo vsakega posameznega državljanca.

Naša trgovinska bilanca z Nemčijo je bila v mesecu juniju pasivna za 83,8 milijonov dinarjev. V zadnjih 18 mesecih pa je trgovska bilanca z Nemčijo pasivna za 231 milijonov dinarjev.

Pri nadomestnih volitvah v francoski parlament v St. Denis je z veliko večino zmagal kandidat ljudske fronte.

27 mrtvih je tirjala železniška katastrofa, ki se je zgodila dne 29. julija v bližini Pariza.

Nekdanji prijatelj Mussolinija padel v republikanskih vrstah na ma-

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

Šele dva dni? ... Mereyntjeju sta se zdela kot cela večnost. Izgledalo mu je, kot da bi bil že vse svoje življenje tako nesrečen in izgubljen. Ves svet in vse kar je bilo na njem, se mu je videlo temno, sivo in brezupno. Potolažiti ga ni mogla niti misel na krasno knjigo, ki je vsebovala drobce »božjih sanj« in je sedaj prav gotovo ležala med belim platnom v predalu matrine omare. Že ves čas se ni zanimal za njo in si tudi ni upal niti povprašati po njej. Čutil se je nevrednega, da bi jo sploh smel pogledati. Tako strašno pobit je bil, tako brez moči, v svesti si svoje strašne pregrehe.

To pot je pa vrag tudi neverjetno grdo postopal z njim! Pravzaprav je bilo vendarle malo preveč, zapeljati takega, komaj osemletnega neboljenčka in to s pomočjo njegovega velikega, najstarejšega brata, ki mu je bilo že enajst let ter je obiskoval najvišji razred vaške šole. Arjaan

41

je bil za Mereyntjeja pravi junak, malik, vzor, vreden posnemanja; eden najmočnejših dečkov v vasi, ki se ga je vse balo, ki si je vse upal in vse izpeljal.

Pred dvema dnevoma, bilo je v sredo popoldne, ko je prišel Arjaan k Mereyntjeju in mu popolnoma nedolžno predlagal:

»Ali greš, Mereyntje, greva tresti?«

Mereyntje je seveda natanko vedel, da ne sme krasti nobenih jabolk in hrušk iz tujih vrtov, kljub temu je to delal, kot vsak drug deček v vasi: to je bil majhen »vsakdajni greh«, si je mislil in vsak je tresel ob svojem času; vsi odrasli ljudje so, dokler so bili še otroci, počeli isto in so govorili o tem brez sramu, da celo z nekim prikritim veseljem. Že ko se je bil na pol odločil da pojde, je Mereyntje nekako iz navade, pa vendarle, vprašal:

»Kam pa?«

»Boš že videl,« je odgovoril Arjaan ravno dušno. »Vem za nešpljo, ki je polna sadu in danes ni nikogar doma.«

»In pes?« je previdno povprašal Mereyntje.

»Tudi psa ni doma!«

Nešplje! Po nešplje bi bil šel vsak deček ure

daleč iz vasi. Nešplje obirati je bil vsak deček takoj pripravljen, pa četudi je pretila še večja nevarnost. Mereyntjeju so se kar sline pocedile, obližnil si je ustnice in je, ne da bi o tem še kaj razmišljal ali povpraševal, odhitel s svojim bratom! Ta pa je neprestano čeblljal, pripovedoval in govoril o nešpljah, kako so slastne, kadar se popolnoma zmehčajo, da se kar spuste v ustih; razen tega so neprimerno okusnejše in slajše kot vsako drugo sadje. Šta sta mimo Tinnerjeve kmetije in Arjaan je kratkoma odpel čoln, ki je plaval v širokem vodnem jarku. Par veslajev in že sta bila na oni strani; skozi odprtino v živi meji sta prišla v krasen, velik vrt. Na neki palici je bila natakljena čudovita srebrna krogla, na kateri so se odbijali sončni žarki, da je človeku skoro jemalo vid. V bližini je bila cerkev in nekoliko vznemirjen je vprašal Mereyntje:

»Kje pa sva?«

Na to vprašanje Arjaan ni niti odgovoril. Samo smehljaj se je nekoliko in rekel prekanjeno:

»Tu je nešplja. Hitro splezaj gori in trgaj, trgaj. Meči doli, požuri se vendar, jaz jih bom spravljaj za svoj zapeti jopič.

Iz naših krajev

Trbovlje

Članstvo Bratovske skladnice in zdravniki

Izveček iz resolucije

Odnosi med članstvom Bratovske skladnice v Trbovljah in zdravniki so zelo nepovoljni.

Članstvo Bratovske skladnice se pri vseh delavskih inštancah pritožuje zoper občevarje zdravnikov z bolniki.

Takšno postopanje zdravnikov izredno slabo vpliva na pravilne odnose med članstvom Bratovske skladnice do zdravnikov in je mnogokrat tudi vzrok, da se zares na bolni člani ali njihovi svojci ne upajo na bolniški pregled ter raje trpe in prenašajo bolezen. Saj je kričanje nad bolniki v ambulanci Bratovske skladnice s strani zdravnikov včasih vsakdanji pojav. Zdravniki se žal mnogokrat ne zavedajo, da so oni zaradi bolanih članov tukaj, ne pa obratno.

Ne govorimo tukaj še o površnosti pregledov bolanih članov, čeravno bi imeli mnogo vzrokov za to. Omenjamo mnogo prošnji, ki jih stavijo bolani člani na zdravnike, ki se pa po večini zelo ironično, če že ne nevljudno zavrnejo.

Vsled gornjega tudi člani Bratovske skladnice iščejo v mnogih primerih zasebno zdravljenje pri tujih zdravnikih, akoravno doprinasajo visoke prispevke v Bratovsko skladnico. S tem se položaj delavcev kot članov Bratovske skladnice samo še pogoršava, ker skromna sredstva, ki bi jih rabili za preživljanje, trošijo za zasebno zdravljenje.

Okoravno se je dogodil v zadnji poslojni dobi neljubi incident, da je zdravnik udaril pacienta in člana Bratovske skladnice in je potem njegov molk kupil s 300 dinarji, vsekakor priznavamo, da imajo tudi zdravniki zelo težko stališče in to tudi vsled tega, ker ne vlada zaupanje med zdravniki in člani Bratovske skladnice.

Temu bi se dalo od pomoči s tem, da bi stopili zdravniki v stik s članstvom Bratovske skladnice tudi izven svoje območja kot zdravniki. V to svrhu bi se naj vršila predavanja s strani zdravnikov na revirjih, ki bi se naj s primerno in poljubno besedo, mogoče tudi s humoristično, obrazložilo članom Bratovske skladnice velike težave njihovega poklica kot zdravnikov. Po našem mnenju bi to mnogo koristilo. Zdravniki se pa naj tudi trudijo, da bodo z bolnimi člani Bratovske skladnice vljudni in priprosti. Zdravnikom gotovo ni treba pripovedovati, da so bolniki vedno bolj občutljivi kot pa zdravi ljudje. Zato tudi čutijo vsako nevljudnost mnogo bolj kot pa drugi.

Ce pa bi tem nedostatom ne mogli drugače od pomoči, naj bi se pa razmišljalo, kako bi bilo mogoče na področju Bratovske skladnice zdravnike izmenjavati.

Zato predlagamo, da vzame Bratovska skladnica gornje na znanje in naj izvedbo gornjega ali izpopolnitev prevzame bodoči odbor Bratovske skladnice.

Zagorje

Na zunanjem obratu v osrednji delavnici so zaposleni sami profesionalisti. Ti so običajno manj zaposleni kot jamsko delavstvo. So pa nekateri med njimi, ki so stalno vse sile zaposleni, med tem ko morajo drugi praznovati. Prizadeti delavci se stalno pritožujejo in je bilo izvršenih že več intervencij. Kakor se nam poroča, pa intervencije niso bile zaključene z velikim uspehom. Zato bi bilo želeli, da bi vodja tega obrata to krivico uvelil in zaposlitev za čas praznovanja uredil tako, da bodo vsi enako prizadeti.

Liboje pri Petrovčah

Pevski odsek libojške podružnice »Vzajemnosti« priredi v nedeljo, dne 8. avgusta ob štirih popoldne pri gostilni Skoberne v Libojah velik pevski koncert. Nastopili bodo: 1. Moški zbor Liboje. 2. Moški zbor Zabukovca. 3. Mešan zbor Pesje. 4. Moški zbor Šostani. 5. Mešan zbor Petrovč. Igra rudarska godba iz Zabukovce. Sodrugi, sodruzi in vsi ljubitelji petja vlučno vabljeno.

Pevski odsek.

Črna pri Prevaljah

Vsi oni rudarji, kakor tudi ostali delavci, kateri bi se udeležili proslave 30letnice obstoja strokovne organizacije Zveze rudarjev Jugoslavije v Hrastniku, naj se javijo takoj pri S. Fajmut Simonu, ki je poverjen z organiziranjem izleta. Zlasti ostale sorodne organizacije se naprošajo, da mu sporoče število onih, ki bi se proslave udeležili, do 6. najkasneje do 8. t. m. Ako bo prijavljenih zadostno število, bo vozil avto za ceno Din 45 tja in nazaj. Odhod iz Črne jutraj ob pol 5h, povratek pa ob 19. uri.

Guštanj

Vrtno veselico priredi »Vzajemnost« dne 15. avgusta na letnem telovadišču pred Sokolskim domom. Igrala bo godba jeklarniških uslužbencev. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. Čisti dobiček je namenjen za nabavo društvenih potrebščin in izpopolnitev knjižnice. Vljudo vabimo vse prijatelje delavstva in sorodna društva, da se prireditve udeležijo in sama ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

Širite naš list!

Sijajno uspela proslava

40. letnice I. del. kol. osrednjega društva v Mariboru

Minulo soboto in nedeljo je I. delavsko kolesarsko osrednje društvo v Mariboru proslavilo 40. letnico svojega obstoja. Društveni odbor in članstvo lahko s ponosom zre na izobraževalno delo, ki ga je društvo v teku svojega obstoja plodonosno vršilo med delavstvom. Tudi proslava sama je pokazala, da stremenje po izobraževanju pionirjev delavskega kolesarstva ni bilo zaman in da se društvo vedno lepše razvija.

V soboto zvečer je društvo priredilo v dvorani gostilne Renčelj na Pobrežju uspešno kolesarsko osrednje društvo v Mariboru proslavilo 40. letnico svojega obstoja. Društveni odbor in članstvo lahko s ponosom zre na izobraževalno delo, ki ga je društvo v teku svojega obstoja plodonosno vršilo med delavstvom. Tudi proslava sama je pokazala, da stremenje po izobraževanju pionirjev delavskega kolesarstva ni bilo zaman in da se društvo vedno lepše razvija.

vodstvom s. Plevanča ob velikem navdušenju zapel »Delavski pozdrav«. — Dramatski odsek kolesarjev iz Sl. Bistrice je vprizoril odlomek Kreftovih »Malomeščanov« zelo dobro. — Nato je igrala godba kolesarjev pod spretnim vodstvom dir. s. Vampla, za zaključek pa je sledila skupna kolesarska piramida s premiljevanjem fanfar. Akademija je bila kljub slabemu vremenu dobro obiskana in je v vsakem oziru lepo uspela.

V nedeljo jutraj se je vršila medklub-ska dirka na 90 km progi Pobrežje—Sl. gorice—Maribor. Kot prvi je prispel na cilj s. Čeh (Pobrežje), ki je prevozil kljub slabemu vremenu to dolgo progo v 2 urah 49 min. in 7 sek., drugi Bračun (Litija) 2.51.24, tretji Vrečko (Sl. Bistrica) 2.54.29, četrti s. Svate (Sl. Bistrica), peti s. Černec (Pobrežje), šesti Černek (Pobrežje), sedmi s. Plohl (Studenci), osmi s. Fajdiga (Pobrežje).

Od carinarice, kjer je bil cilj dirkačev, se je nato formirala ogromna povorka kolesarjev, ki je ob sviranju železničarske godbe in godbe tekstilnih delavcev krenila proti Gambinovi dvorani, kjer se je vršil nato dopoldanski koncert. V imenu centralnega odbora je orisal razvoj I. del. kol. osrednjega društva predsednik s. Perko in zlasti naglašal velike zasluge ustanoviteljev društva, od katerih je bil navzoč bivši dolgoletni predsednik s. Košuta. Za »Vzajemnost« in Stokovno komisijo je govoril s. Petek, posebej je pozdravil za Splošno delavsko strokovno zvezo s. Karner, za kolesarsko društvo »Edelweiss« pa g. Lešnik. Nato je predsednik s. Perko razdelil nagrade dirkačem. Krasen počak pobješke podružnice je prejel s. Čeh.

Popoldne se je vršila na vrta gostilne Seifried veselica, na kateri je svirala godba železniških del. in usl., pa tudi pevski zbori so zapeli več delavskih in narodnih pesmi. Žal, da je dopoldansko in popoldansko prireditve silno motilo deževno vreme.

Maribor

Delavstvo v borbi za plačane dopuste

Delavstvo v naši državi se potom svobodnih strokovnih organizacij že mnoga leta bori za redne plačane dopuste. Ta borba pa dosedaj še ni obrodila zaželenih uspehov, ker stoji velika večina delodajalcev na stališču, da je delavcu plačan dopust nepotreben in da industrija nikakor ne zmore novih bremen. Široka javnost in delavstvo pa veda, da je industrija (v prvi vrsti tekstilna industrija), tudi zadnja leta, delala z ogromnimi dobički, ki so v veliki meri splavali v inozemstvo. Da pa more naša industrija prav lahko nuditi delavstvu plačan dopust, se vidi iz okolišnosti, da so ga

tvrdke Hutter in drug, Zelenka in komp., Freund Viljem, Kovina d. d., Splošna stavbena družba, Doctor in drug, Zora-Benger, »Jugosvila« in Roglič Drago priznale svojim delavcem.

Radovedni smo, kdaj se bodo zganile tvrdke: Ehrlich August, Thoma Karel, I. Mariborska tekstilna tovarna (Mautner), tekstilna družba v Košakih, tv. »Atama«, Bfen Stanko, »Teksta«, Štern Hugo in vsi ostali. Raznato delavstvo, kdaj se

Delavstvo bo moralo stopiti na plan ter na vidnejši in glasnejši način zahtevati, kar mu gre!

ložiti morajo šolsko spričevalo, rojstni list in plačati običajno vpisnino.

O poneverbi v »socialistični« stavbin-ski organizaciji je obširno poročalo zlasti klerikalno časopisje. Velike zasluge gredo baše orožnikom, ki so razkrinkali ponarejevalca čekov itd. Ugotavljamo, da je pone-verbo odkrila društvena kontrola, ki je bivšega tajnika Šerca tudi naznanila oblasti. Meščansko časopisje bi lahko našlo mnogo bolj hvaležnega gradiva v lastnih vrstah. Delavska društva brezobzirno postopajo proti takim pojavom in jih iztrebijo, v meščanskih društvih pa jih prekrijejo. To je vsa razlika. Toda vsaka prilika je dobra, da to časopisje lopne po socialistih. Taka je njihova morala!

Strojniki in kurjači pozor! V nedeljo, dne 8. t. m. se bo vršila redna mesečna seja v prostorih Delavske zbornice ob pol 10. uri popoldne. Ker je dnevni red zelo važen, je udeležba obvezna za vsakega. Delegat pride iz Ljubljane. — Pododbor strojnikov in kurjačev Maribor.

Veselica I. del. kol. društva se bo vršila v nedeljo, dne 8. t. m. s pričetkom ob 3. uri na vrtu gostilne Seifried na Tržaški cesti. Ker je deževno vreme onemogočilo minulo nedeljo prireditev, vabimo vsa sorodna društva, organizacije ter prijatelje delavskih kolesarjev, da se v čimvečjem številu udeležijo prireditve dne 8. t. m.

Celje

Kako izgledajo prostori za služinčad? Naše celjsko mesto je na zunaj prav čedno in napravi na tujca zelo ugoden utis. Priznati se mora, da se pri nas na zunanost in čednost v prostorih zelo gleda. Ali drugače je tam, kamor ne seže oko tujčev. Recimo: hotel »Celjski dom« je brez dvoma zelo čeden in vsa njegova oprema zelo snažna. Vendar, če bi higijenski zdravstveni urad enkrat pregledal podzemne prostore, kjer morajo ubogi uslužbenci bivati in spati, pa bi se prepričal, da so ti prostori zelo vlažni, brez vsake sončne svetlobe in vsled tega zdravju nameščencev skrajno škodljivi. Zato bi bilo dobro, če bi zdravstvena oblast enkrat pregledala vse prostore v mestu, kjer morajo bivati ubogi vajenci, služkinje in ostali nameščenci. Zakaj, tudi ti zaslužijo, da imajo človeku in njegovemu zdravju primerno stanovanje.

Uradne ure K. M. O. so v sredo, četrtek in petek od 11.—12.30 ure. Člani svo-

bodnih strokovnih organizacij dobe ob do-ločenih urah vsa potrebna pojasnila.

Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju bo odkrila »Slovenska matica« dne 19. septembra t. l. pred pisateljevo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

Mestno poglavarstvo opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da je 1. julija 1937 zapadlo v plačilo: 5 odst. najemniški vinar in 2 odst. kanalska pristojbina za proračunsko razdobje od 1. julija do 30. septembra 1937; vodarina in števina za proračunsko razdobje od 1. aprila do 30. junija 1937; 2. obrok davščine na vozila. Stranke se pozivajo, da zapadle obroke plačajo pri mestni blagajni celjski zanesljivo do 10. avgusta 1937. Po preteku tega roka se bodo zaračunale 6 odst. zamudne obresti. Plačila, ki bodo pa zaostala po preteku 6 tednov od dneva dospelosti, se bodo izterjavalna izvršilnim potom.

Mladinski dan

Podružnica »Vzajemnosti« Studenci priredi v nedeljo, dne 15. t. m. »Mladinski dan«. Opozorite na to važno prireditev vse delavce in delavke.

Kranj

Apel delavstvu — za boj proti oboževalcem in eksponentom kapitalizma

Razredno zavedno delavstvo se s težkimi žrtvami bori proti kapitalističnemu izkoriščanju. Boj bi bil lažji in uspešnejši, ako bi delavstvo imelo oporo tudi pri tistih slojih, ki jih kapitalizem, če ne neposredno, pa vsaj posredno izkorišča: torej pri zadnjem kmetu v samotnih rovtah, obrtniku in trgovcu ter državnem in zasebnem uradniku. Spričo zadržanja imenovanih slojev in poklicev, dasi med njimi ne manjka izjem ter spričo razdvojenosti delavstva, ki je peklenški sad dela kapitalističnih plačancev, boj razredno zavednega delavstva ni lahek. Najhujše orožje v rokah kapitalistov je, da neposlušnemu delavcu lahko odvzamejo možnost obstoja s tem, da ga obsodijo v brezdelje in ga z lakoto prisilijo h kapitulaciji. Toda boja za delavske pravice tudi tako nasilje ne more zatreči. Vedno znova nas uče dogodki, da med kapitalizmom in delavstvom ne more biti sožitja, pa naj o tem klerikalci in nacionalci še toliko filozofirajo.

Naš namen je podčrtati še drug način boja proti kapitalizmu, ki je sicer posredni boj ali vseeno zelo učinkovit. Ta boj za delavstvo ne predstavlja nobenih posebnih nevarnosti ali žrtve, temveč je treba samo malo dobre volje, razredne zavednosti in ponosa. V industrijskih krajih kakor je Kranj, je ekstenzija trgovca in obrtnika odvisna od konsumenta delavca. Menda ga ni obrtnika, ki bi si želel zaslužka samo od gospode in redki bi bil tisti, kateremu bi bil s tem zagotovljen obstoj. Važno je samo, katerega obrtnika in trgovca naj delavstvo s svojim zaslužkom podpira, da ne bo podpiralo oboževalcev in predstavitev kapitalizma ali fašizma. S tem vodi tisti posredni boj proti kapitalizmu, za katerega smo že povdarili, da je treba samo malo dobre volje, razredne zavednosti in ponosa. Gre za to, da podpiramo samo ljudi, ki dejansko ne nastopajo proti delavstvu, mu priznavajo pravico do eksistenčnega minimuma, do svobode in enakopravnosti v človeški družbi. S tem, da se zavedamo svoje dolžnosti, damo tem obrtnikom in trgovcem moralno in materialno oporo, da se bodo lahko bolj odkrito pokazali, da so z delavstvom. Opozorjamo, ni dosti samo to, da obrtnik ali trgovec kriči, da je z delavstvom, dejansko pa je duša tega ali onega fašističnega gibanja, ki ga tudi vsestransko podpira. Resnica je tudi, da si še danes upa marsikateri mali obrtnik ali trgovec trditi, da od delavstva nima nobenega zaslužka, dočim že njegov lokal priča, da gospoda ne prihaja k njemu. Sicer je to krivda delavstva, ki se ne zna pri takih gospodih uveljaviti ali pa jim odtegniti podpore v obliki nakupovanja. Povsod v javnih lokalih, kjer so delavci zahtevali naš časopis »Delavska Politika«, jo je do-tični brez obotavljanja naročil. Tudi trgovci in obrtniki se zavedajo te dolžnosti. Mi bomo ob priliki vse one, ki imajo naš časopis, polimensko navedli, ker vsak iskren naš zaveznik mora biti naročnik tudi našega lista. Po vzgledu naših nasprotnikov se držimo načela: svoj k svojim! Kapitalizem odvzema borem za delavske pravice možnost do dela in zaslužka, razredno zavedni delavci pa bodimo v metodah, ki jih imamo priliko uveljavljati, bolj skromni in socialni, namreč: ne podpirajmo oboževalcev in predstavnikov kapitalizma, temveč jih z bojkotom prisilimo, da nas bodo ali pri-znali ali pa bodo propadli. Morda bodo po-tem razumeli položaj delavstva in priznali upravičenost našega boja za boljše življen-ske razmere. —d.

Jesenice

Diletanški odri. V letošnji sezoni je najbolj deloval Sokolski oder, ki je priredil celo vrsto iger, ene bolj, druge manj posrečene. Delavski oder »Enakosti« je zaradi prezaoplenosti igralcev nastopil z dvema dramama in to s Kreftovimi »Celjskimi grofi« in Krančevimi »Direktorjem Čampom«. Obe ti dve drami sta prav dobro uspeli in je zlasti prva žela velik uspeh. Skoro povsem pa je prenehal z delom oder, ki so ga še pred pol letom imenovali »vodilni oder Gorenjske« in ki je bil, kar se tiče količine uprizorjenih del, res občudovanja vreden. Zdaj je pa kar zaspal — nekaj vzdihljajev je še pokazal — in konec je bilo. Izrinil oz. lahko rečemo, zatrl ga je katoliški kino, ki je zdaj v tej dvorani nosilec kulture in prosvete za katoliško ljudstvo na Jesenicah. Če govorimo o prosvetnem delu kot takim je taka sprememba obžalovanja vredna. — Upamo pa, da se bosta v jeseni obadva pre-ostala odra potrudila, da bosta doprinesla svoje k temu primanjkljaju.

Pobrežje

Pogrebno društvo na Pobrežju obvešča, da je radi slabega vremena popoldanska proslava 10letnice na vrtu gostilne Weber preložena na 8. avgusta t. l. z istim sporedom.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Kam z mladino? Premišljevanje v počitnicah

Počitnice. Otroci imovitih starih čakajo z veseljem na počitnice, na oddih, ker odidejo v letovišča, na katera se veselo že pred pričetkom počitnic. Za siromašne otroke, kjer nimajo počitniških zavetišč in podobnih ustanov, počitnice niso tako prijetne. Ti otroci ne morejo počitnic uživati, ne se navžiti zraka, ne se veseliti svojim letom primerne družbe in okolice.

Šolska doba otroka je danes za starše veliko breme. Šola zahteva denar in denar; ne le za šolo potrebni denar, marveč tudi v druge namene, čeprav bi moral biti šolski pouk brezplačen za vse otroke, kakor je nekdanja uvedla to dunajska socialistična občina. S počitnicami pa nastanejo za starše onih otrok, ki so izpolnili šolo-obvezno dobo, nove težke skrbi. — Kam z dečkom, kam z dekletom? To vprašanje je pri nas še prav posebno pereče, ki spravlja starše v obup, ko vidijo, kako negotova je bodočnost njih otrok. Pravijo sicer, da se razmere boljšajo, da kriza pojenja. — Ali ponehala še ni in veliko vprašanje je, kam naj grene otrok, da bo imel sigurno in boljšo eksistenco. Vsi vemo, da v kapitalistični družbi ni nobene sigurnosti za delavca, da ne bo nezaposlen. Kljub vsemu temu mora biti vendar naloga staršev, da dajo svoje otroke v uk v kvalificirane poklice. To nekaj velja sicer, toda vedeti moramo, da se tudi le dobro kvalificiran delavec lahko uveljavi v moderni produkciji, ki rabi šolsko in strokovno izobraženi naraščaj.

V ta namen imamo meščanske,

trgovske in druge šole, ki izobrazbo izpopolnjujejo, na drugi strani pa moramo imeti tudi vestne mojstre in strokovne vzgojitelje.

Starši naj se posvetujejo z učitelji, zdravnikom svojih otrok, preden se odločijo, kam dajo svojega otroka. — Kjer imajo že poklicne posvetovalnice, naj se obrnejo do njih. V človeškem življenju je poleg nadarjenosti važno zlasti tudi, če poklic, ki ste ga namenili otroku, tudi ustreza njegovim duševnim in fizičnim silam ali njegovemu razpoloženju. Zakaj prav v tej dobi imajo otroci, ko se fizično najbolj razvijajo, često krive nazore, polne omahljivosti, ki jih lahko dobe ob neresnem vplivanju, sugestiji ali trenutnem domisleku.

Konec šole, konec šolske dobe je najvažnejša doba v človeškem življenju. Ta doba je razpolje otrokove duše. Tudi ta otrok mora vedeti, da bo delavec, vedeti mora, da bo član družbe in da bo le toliko veljal, kolikor se bo znal uveljaviti ne le kot delavec, ampak tudi kot član družbe in član delavskega razreda.

Prednost ima realna izobrazba. Stvarna izobrazba. Ta bo najboljša dota staršev za vse otroke, ki nimajo ogromnih sredstev za šolanje. Pa tudi šolanje je danes problem zase. Tisoče inteligentov je že prav tako brez kruha.

Dajmo otrokom ob koncu šolske dobe primerno strokovno izobrazbo poleg šolske in pripravimo jih za praktično življenje, ki nas uči odločnega in poštenega boja.

Splošna gospodarska in konzumna zadruga za Gorenjsko na Jesenicah

vabi na temelju §§ 26 in 33 svojih pravil na redna članska zborovanja in na redni občni zbor zadruga.

Redna članska zborovanja se bodo vršila po § 23 zadr. pravil za posamezna oddelajlišča kakor sledi:

Sava: v četrtek, dne 19. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Delavskega doma na Savi.

Jesenice: v torek, dne 24. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer v prostorih, ki jih določa krajevni odbor.

Koroška Bela: v sredo, dne 18. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer v zadrugi gostilni pri Konjiču.

Borovlje-Javornik: v sredo, dne 25. avgusta ob 7. uri zvečer v zadrugi gostilni pri Konjiču.

Mojstrana: v soboto, dne 21. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela Rabič v Mojstrani.

Dobrava: v ponedeljek, dne 23. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer v prostorih, ki jih določa krajevni odbor.

Gorje: v nedeljo, dne 29. avgusta t. l. ob 3. uri pop. v prostorih Zadrugnega doma v Gorjah.

Dnevni red teh zborovanj je sledeč:

1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika krajevnega odbora.
2. Poročilo zastopnikov osrednjega vodstva zadruga.
3. Volitev krajevnega odbora in delegatov za občni zbor.
4. Predlogi, raznoterosti in slučajnosti.

Redni občni zbor

se pa vrši v nedeljo, dne 5. septembra t. l. ob 9. uri dop. v veliki dvorani Delavskega doma na Savi s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva o delu v l. 1936 in predložitev računskega zaključka za poslovno leto 1936.
3. Poročilo nadzorstva in odobritev računskega zaključka ter k njemu spadajočih predlogov nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Nadomestna volitev v načelstvo.
6. Nadomestna volitev v nadzorstvo.
7. Sklepanje o predlogih in razno.

Opomba: Če bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši 14 dni kasneje ob istem času in na istem kraju drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih pooblaščenec.

Po § 23 pravil tvorijo vsi člani, ki stanujejo v območju enega oddelajlišča, člansko zborovanje dotičnega oddelajlišča. — Vsako člansko zborovanje je sklepčno, če je navzoča vsaj polovica zadrugnikov, ki v tem oddelajlišču redno kupujejo, ali pa

so drugače redni in polnopravni člani zadruga. Če ob določenem uri ni navzoče za sklepčnost potrebno število zadrugnikov, se vrši pol ure kasneje novo člansko zborovanje, ki je sklepčno brez ozira na število navzočih. S tem je to drugo člansko zborovanje že objavljeno.

Po § 24 izvršujejo člani svoje pravice na občnem zboru preko svojih pooblaščenec (delegatov), ki jih izvolijo članska zborovanja vsakega oddelajlišča za občni zbor od vsakih načetih 25 kupujočih ali polnopravnih članov po enega.

Jesenice, dne 2. avgusta 1937.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Severni tečaj — prometna postaja

»Sovjetski učenjaki na severnem tečaju

Sovjetska Rusija v novejši dobi sistematično išče najkrajše poti v Ameriko, zato je vso pažnjo posvetila polarnim krajem, ki vsebujejo v sebi tudi obilo naravnih bogastev. Pred vojno je bilo Severno ledeno morje še popolnoma neraziskano in se je smatralo, da je večno pokrito z ledom in da za kak ladijski promet sploh ne prihaja v poštev. Najsmelejši raziskovalci so komaj prodrlji v Karijsko morje. Hrabri sovjetski raziskovalci, pod vodstvom profesorjev Samojlova in Schmidta, so pa s pomočjo najboljših ledolomilcev, kakor so »Čeljuskin«, »Krasin« in drugi, končno dognali, da je tudi Severno ledeno morje mogoče v gotovih mesecih v letu prebroditi s posebnimi, za to plovbo zgrajenimi brodovi. To je za Rusijo velike važnosti, ker ni imela dosedaj nobene

direktno zveze s svojimi pristanišči ob Tišem oceanu, kakor so Vladivostok, Komsomolsk ob izlivu reke Amurja, s Sahalinom in Kamčatko, ampak so mogle njihove ladje tja iz Evrope samo skozi Sueški prekop in Indijski ocean in ta vožnja traja tedne in mesece. To je tudi eden glavnih vzrokov, da so mogli Japonci leta 1905. vso rusko floto uničiti. V bodoče ne bodo več na to navezani, ker bodo v mnogo krajšem času mogli premestiti svoje brodovje iz Leningrajskega zaliva skozi novi kanal v Belo morje in od tam po Sev. ledenem morju na vzhod, ne da bi jim bilo treba mimo tujih ozemelj. Tako hočejo tudi svoj letalski promet usmeriti proti Ameriki po najkrajši poti, preko Severnega tečaja, kar se je še pred nekaj leti smatralo za čisto nemogoče. Dne 22. marca je v

Moskvi startalo 5 specialnih avionov z 10. geologi in njihovimi pomočniki, pod vodstvom prof. Schmidta, ki so poleteli preko Arhangelska, Karijskega morja, Nove Zemlje in Rudolfovega otoka na Severni tečaj, kjer so se spustili s padobranci in tam uredili letališče in brezžično postajo. Severni tečaj bodo izgradili v eno izmed letalskih postaj na dolgi zračni poti iz Moskve v San Francisco v Ameriki. Na Rudolfovem otoku se že nahaja letališče in brezžična postaja, ki so jih Rusi v polarnih krajih zgradili že blizu 30. Tako si človek vedno bolj osvaja svet. Kmalu bodo beli madeži popolnoma izginiti z zemeljske oble.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Angleži nameravajo posoditi Kitajcem sedem milijonov funtov. V to svrhu se mudi kitajski delegat, minister Kung, v Londonu.

Bonboniera „Beograd“

Maribor, Čafova ulica št. 1
Dnevno sveže prvovrstno pecivo, orientalske specialitete, največja izbira bonbonov, čokolade, keksov itd. — Za obilen obisk se priporoča lastnik Ivo Klarič

Mladinski vestnik

Iz življenja mlade brezposelne delavke

Uvrstite, s. urednik, ta skromen prispevek v »Mladinski vestnik« »Delavske Politike«. Kar sem napisala je res. Čutim, da se mi godi krivica in rada bi jo razodela tudi drugim.

V tekstilni tovarni sem bila zaposlena štiri mesece. Zasluzek se mi je zdel kar imeniten, kajti doma sem prispevala samo en del za oskrbo, ostalo pa mi je še vedno nekaj za druge potreščine.

Neke sobote popoldne je prišel v tovarno šef. Sporočeno nam je bilo, da nas bo 15 delavk odpuščenih, ker bodo prezidavali tovarno. Odpust me je zelo potrl. Ko sem prišla domov in povedala, kaj se je zgodilo, mi mati ni hotela verjeti. Začela se je kregati nad menoj, trdeč, da sem odpuščena, ker nič ne znam. Šele čez par dni se je tudi sama prepričala, da sem ji povedala resnico. Potem je bil doma nekaj dni mir. Odkar sem izstopila, vstajam vsako jutro še poprej, kot pa takrat, ko sem hodila na delo. Sedaj hodim pred tovarno čakati in povpraševati za delom. Toda odgovor je povsod enak: »Začasno ne sprejmemo nobene«.

Ko pridem utrujena od letanja in postajanja domov, me zbode materina beseda: »Ali si dobila delo?« Ko zanikam, še pikro dostavi: »Ti tako ne boš nikjer dobila dela!«

Toda zgodilo se je še hujše.

K. M.

Delavski pravni svetovalec

Plačilo stanarine (Griže)

Vprašanje: Ali sem dolžan plačati najemnino od novembra 1936 dalje, dasi mi gospodar na večkratno vprašanje ni povedal, koliko znaša stanarina.

Odgovor: Stanarina ste dolžni plačati, če Vam pa gospodar ne pove koliko znaša, pa lahko na sodišču položite znesek, ki je primeren in v Vašem kraju običajen za stanovanja, kakor ga imate Vi.

Rubež mezde, odpust radi bolezn, plačevanje alimentacije

Vprašanje: Sem nestalen delavec pri firmi, ki mi odteguje za dolg, ki ga imam, po Din 200 na mesec. Do katere višine je dohodek nestalnega delavca nerubljiv?

Odgovor: Mezda nestalnega delavca sploh ni rubljiva in Vam jo mora delodajalec na plačilni dan izplačati brez odteglajev. Tako določa stari avstrijski zakon iz leta 1873, ki je še danes v veljavi. Če pa mora delavec plačevati preživnino za nezakonskega otroka, pa se mu lahko odteguje polovica njegove plače. Višina alimentacije se določa po potrebah otroka in premoženjskih razmerah nezakonskega očeta. Obroke, ki jih radi bolezn in brezposelnosti ne morete plačati takoj, morate plačati vkljub temu kasneje.

Vprašanje: Ali me delodajalec lahko odpusti radi bolezn, četudi sem obratni zaupnik?

Odgovor: Delodajalec Vas lahko odpusti radi bolezn, če traja več kot 4 tedne. Prej Vam more le odpovedati 14-dnevno. Na tem tudi dejstvo, da ste obratni zaupnik, ne spremeni ničesar. Če Vas odpusti delodajalec zato, ker ste zaupnik, ste zaščiten.

Zgradarina (Šmartno)

Vprašanje: Ali sem obvezen plačevati zgradarino kot vpokojeni železničar?

Odgovor: Zgradarine oproščene so le zgradbe, ki služijo kmetovalcem in njihovim delavcem za stanovanja. V ostalem se pa zgradarina odmerja po najemini, če pa zgradba ni dana v najem, pa po vrednosti letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje.

Odvzeta pokojnina (Zagorje)

Vprašanje: Bil sem spoznan le za dve tretjini nesposobnega in se mi je pokojnina ukinila. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Zoper odlok Bratovske skladnice se lahko pritožite s tožbo na sodišče rudarskega zavarovanja v Ljubljani v 3 mesecih po vročitvi odloka o ukinitvi pokojnine.

MALI OGLASI

Naši čitatelji! Kupite najcenejše pri naših inserentih!

Priporoča se

ŠPECERJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. L. T. O. J.
Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Kis za vlaganje

Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov ter žganjarna.

JAKOB PERHAVEC

Maribor, Gosposka ulica št. 9 — Telefon št. 25-80

Špirit za vlaganje

Vedno v zalogi: Rum, konjak, slivovka itd.

Na debelo! Na drobno!